

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

„Căci eu mai întâi v'am dat ceea ce și eu am primit dela alții, adică cumcă Hristos a murit pentru păcatele noastre, după Scripturi, și că El a fost îngropat și că a treia zi a înviat, după Scripturi; și că s'a arătat lui Chifa, apoi celor doisprezece; după aceea s'a arătat deodată la mai bine de cincisute de frați, dintre cari cei mai mulți trăiesc până acum, iar unii au și murit. După aceea s'a arătat lui Iacov, precum și tuturor apostolilor, iar mai pe urmă decât toți mi s'a arătat și mie, ca unei lepădături.“

1 Corinteni 15, 3-8.

VIZITAȚIA CANONICĂ A P. S. EPISCOP NICOLAE ÎN PROTOPOPIATUL CÂMPENI

Satisfăcând înaltelor orânduiri canonice și chemării sale de păstor suprem al turmei cuvântătoare, P. S. Episcopul nostru a început în anul acesta vizitele canonice cu protopopiatul Câmpenilor. Cele opt zile de pelerinaj prin munți au fost o cale de adevărat triumf religios. Poporul bun și blând al Moșilor a primit pretutindenea pe arhipăstorul său în haine de sărbătoare cu flori și ramuri de brad, cu bubuituri de treascuri și cu un entusiasm fără pereche. Aceste vizite arhieresti au o repercusiune extraordinară asupra sufletului poporului, dovadă și faptul că în tradiția localnică mai stăruie și astăzi vizita făcută acum o sută de ani în munți de episcopul Vasile Moga. Popasurile făcute de P. S. Episcopul nostru Nicolae în aceste sate au fost momente de adevărată reconfortare sufletească și de întărire a credinței noastre dreptmăritoare în sufletul acestui popor, cari vor rămânea neșterse în amintirea lui pentru vreme îndelungată. Pretutindenea P. S. Sa a rostit cuvinte de caldă dragoste părintească vestind cu însuflețire și largă munificență cuvântul evangheliei și iubirea de neam și de patrie.

Pornind dela reședința episcopescă Sâmbătă în 15 Mai însoțit de consilierii Dr. Seb. Stanca și Laur. Curea, diaconul Anatolie Scurtu și corul teologilor, a fost mai întâi întâmpinat în dealul Feleacului de prefectul județului Turda, dl I. Modrigan și dl Dr. Mihail Moldovan, membru al adunării noastre eparhiale, cari ne-au însoțit până la Câmpeni. În Turda ne-a întâmpinat protopopul Iovian Mureșian și ierom. G. Cojocariu din Tureni.

La Sălciua-de-jos ne-a așteptat poporul din cele două Sălciue, Sartaș și Șasa în frunte cu preoții Cornel Gog, Vas.

Butură și Silviu Jina. Preotul *Cornel Gog* a bineventat pe P. Sf. Sa.

La Baia-de-Arieș ne-au întâmpinat toți intelectualii din localitate și un mare număr de popor. Au rostit cuvântări de bun sosire protopopul *Vasile Șpan*, primpretorele *Mercean Viorel*, directorul gimnaziului *Tuliu Racoța*, medicul *Dr. Mihai Crișan*, și preotul unit *Petru Manea*, iar corul gimnaziului „Petru Șpan“ sub conducerea clericului Ion Mureșan a cântat cântece naționale.

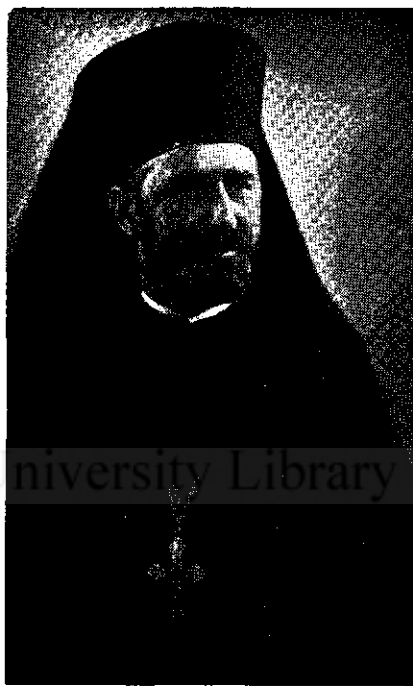
La *Lupșa* de asemenea ne-a așteptat poporul din loc și din satele din jur în frunte cu preoții V. Samoilă, Petru Sabău, N. Burz, S. Ciapa și corul elevilor de școală. A cuvântat preotul *Petru Sabău* din Hădărău.

În frunțașă comună unită Bistra ne-a întâmpinat populația împreună cu o frumoasă cunună de intelectuali în frunte cu primpretorul plasei *I. Motora*, preotul *Traian Marcu* și corul intelectualilor condus de inv. dir. *Iuliu Coroi*.

Pretutindenea P. Sf. Sa a găsit cuvinte frumoase de răspuns celor ce au rostit cuvântări de bună primire.

La Câmpeni.

Ajunși în hotarul Câmpenilor am fost întâmpinați de un banderiu de 80 călăreți îmbrăcați în costumele pitorești ale Moșilor având fiecare înfipt în carâmbul cizmei un drapel tricolor. Încadrați de acești călăreți am intrat în oraș, unde sub o poartă frumoasă de brad împodobită cu flori și tricolor ne-a așteptat o mare mulțime de popor, toți intelectualii din oraș și muzica militară. Au rostit cuvântări primarul comunei dl *Ion Andreica*, dl colonel *Poenariu*, doamna *Motora* în numele Societății Ortodoxe a femeilor române, dl *Dr. Remus Furdui* în

P. Sf. Episcop Nicolae Colan

numele F.O.R.-ului și comisarul *C. Cothișel*. În frunte apoi cu muzica militară am sosit la biserică unde ne-a întâmpinat protopopul locului *P. C. Iosif Furdui*, împreună cu toți preoții protopopiatului.

În biserica frumoasă, a cărei renovare este meritul principal al dlui *Dr. Remus Furdui* și a fratelui său protopopul locului, cu un iconostas excepțional de impunător și pictura executată cu deosebit gust artistic de profesorul *I. Mihon*, s'a săvârșit vecernia și litia.

Duminecă dimineața în 16 Mai, s'a făcut sfințirea bisericii de P. Sf. Sa asistat de un sobor de 18 preoți. Iar la încunjurarea bisericii a cântat corul teologilor și muzica militară cântările religioase prescrise. La sfârșitul liturgiei P. S. Sa a rostit apoi o predică deosebit de impresionantă.

După serviciul divin s'au ținut în sala primăriei obicinuitele recepții. Cu acest prilej au ținut să aducă omagii P. S. Sale protopopul nostru *Iosif Furdui* în fruntea preoțimei sale, preotul unit *V. Deac*, preotul rom.-cat., dl prefect *I. Modrigan*, dl

colonel *Poenariu*, reprezentantul justiției, al învățământului, al F.O.R.-ului, al reuniunii meseriașilor și comercianților români și prezidenta Soc. Ortod. a femeilor române. P. S. Sa a răspuns fiecăruia în parte accentuând importanța tuturor instituțiilor noastre românești în viața noastră națională și datorria tuturora de a munci în strânsă solidaritate și unitate de vederi pentru ideea națională, care trebuie să ne lumineze și călăuzească pe toți pe aceeași cale.

S'a servit în urmă un copios banchet în casina ofițerilor din Câmpeni. A închinat mai întâi P. S. Sa pentru M. Sa Regele. Au vorbit apoi prefectul județului dl *Modrigan*, dl colonel *Poenariu*, dl judecător *Ionel Ionescu*, profesorul *Micu* din A-brud, *Dr. Mihai Moldovan* din Turda, preotul unit *Ilarie Deac*, dșoara *Maria Mihon*, prez. S. O. F. R., preotul *I. Dragomir* din Certege, consilierul *Dr. Seb. Stanca*, iar la urmă protopopul *Iosif Furdui* mulțumind P. S. Sale și tuturor oaspeților pentru prețioasa contribuție la reușita splendidă a festivităților din această zi.

Deosebit de impresionantă a fost cuvântarea dșoarei *Mihon*. Pentru frumsețea ei o reproducem aci întregă:

„I. P. S. Stăpâne,
P. Cucernici Părinți,
On. Asistență.

Intre Societățile culturale religioase menite intensificării vieții religioase este și Societatea Ortod. Națională a femeilor române de sub distinsa prezidenție a d-nei Al. Cantacuzino, e societatea care reprezintă în România un sfert de veac de neîntreruptă creație în slujba sufletului creștin ortodox.

Pentru vrednicia fără seamăn cu care d-na Al. Cantacuzino activează în ogorul vieții creștine și sociale, credem că un cuvânt de prețuire în această zi înseamnă împlinirea unei datorii.

D-na Cantacuzino, prezidenta noastră generală nu poate fi ușor prezentată acelor cari sunt obișnuiți să aplice tuturor criteriul comunelor noastre măsuri. De aceea mă voi strădui să arăt câteva din caracteristicile acestei distinse personalități, între cari sunt tactul și discreția ce o caracterizează ne vădesc o personalitate superioară, la care orice experiență de viață s'a cristalizat în adâncă și clară înțelepciune. D-na Cantacuzino a crezut în munca pusă în slujba neamului său care i-a răsplătit prin numeroasele decorații primite în timpul marelui război, fiind citată de numeroase dați în ordinul de zi și punându-și viața în pericol pentru a servi neamul și familia regală, muncind în spitale printre răniți. D-na Cantacuzino este una din distinssele personalități feminine peste care viața și-a nins numai podoaba cărunțelor fără să-i fi atacat cu durerile și desamăgirile ei fondul de idealism activ al sufletului său. De aceea d-sa deși se găsește în preajma a 7 decenii de viață și luptă, are acelaș suflet pe care l-a avut în tinerețe.

Pilda de viață pusă în slujba neamului, a unei vieți românești, trăită în duhul Mântuitorului, pilda de mare animatoare și păstrătoare a sufletului românesc, să ne străduim să o urmăm cu mulțumirea că este a noastră, româncă din cele mai alese ale neamului și că putem înfățișa totdeauna o existență închinată binelui pe calea unei rodnice îndepliniri. Să-i urăm ani mulți cu bine și sănătate și putere de muncă, să ne trăiască d-na Cantacuzino."

Concertul

În seara aceleiași zile corul studenților noștri teologi din Cluj, a dat un frumos concert sub conducerea dlui prof. Dr. Vasile Petrașcu, în sala de spectacole a Câmpenilor. În partea primă s'a executat o serie de cântări religioase, imnuri și priecesne, iar în partea a doua cântări naționale. Execuția ireproșabilă a corului a impresionat publicul, care a umplut sala până la ultimul loc. Au plăcut în special cântările cu caracter local din țara moșilor.

În cadrul acestui concert a ținut P. C. pâr. *Laurețiu Curea* o conferință instructivă din domeniul preocupărilor sociale ale vremii de astăzi cu specială considerație la tineretul de astăzi. Conferința a fost ascultată cu interes de întreaga asistență.

La Vidra.

Luni dimineața, în 17 Mai, am purces spre parohiile din Vidra. În trecere prin Ponorel, Vidra-de-jos și Vidra-de-mijloc am fost întâmpinați de o parte din poporul rămas acasă, căci populația întreagă din această vale se concentrase în Vidra-de-sus. Dela Vidra-de-mijloc

ne-a călăuzit un banderiu de călăreți și în uralele mulțimii și în bubuitul treascurilor am intrat în Vidra-de-sus. Biserica nefiind încăpătoare pentru marea mulțime de popor, sf. liturghie a fost săvârșită de P. Sf. Sa, încunjurat de un sobor de 10 preoți, lângă casa lui Iancu, într'un foisor amenajat din cetină de brad, împodobit cu flori și icoane sfinte. La sfârșit s'a slujit un parastas pentru sufletul lui Avram Iancu, iar P. S. Sa a preamărit în cuvinte mișcătoare pilda de eroism românesc, creștin și moral al marelui erou național. O ploaie binefăcătoare a binecuvântat rugăciunile noastre.

Am vizitat apoi casa lui Iancu, care deși este bine îngrijită și ținută în curățenie, nu mai are aproape nimic din obiectele destinate la început pentru păstrare aci și pentru perpetuarea cultului lui Iancu. De asemenea și casa ridicată anume pentru înzestrarea ei cu colecții de muzeu este goală, ceea ce trecătorului, venit să-și plece genunchiul la vatra care a dat pe unul din cei mai mari eroi ai neamului, îi strecoară în suflet o umbră de mâhnire și dezolare.

După masa servită în localul școlii de învățătorii și preoții din Vidra am vizitat biserica, iar la întoarcere am poposit în biserica din Vidra-de-mijloc, așteptați de preotul *Grigorie Nicola*, în biserica din Vidra-de-jos cu preotul *Dumitru Ciurea* și în Ponorel cu veteranul preot *Ion Gligor*, încunjuțați de poporul dreptcredincios.

La Sohodol și Peleş.

Marti dimineața, în 18 Mai ne-am îndreptat pe valea Sohodolului, satul de naștere al P. S. S. Arhierului Vasile Stan. Și aci s'a improvizat un altar din cetină de brad, cu flori și icoane sfinte. În pragul comunei ne-a întâmpinat un banderiu de călăreți în frunte cu primpretorele *Dumitru Abrudan*, care a bineventat pe P. S. Sa, iar la altar ne-au așteptat preoții *Nicolae Oneț*, *Teodor Narița* și *Gherasim Sicoe*, cu poporul parohiei. S'a servit sf. Liturghie în sobor, iar P. S. Sa după o cuvântare plină de învățuri evanghelice a stropit credincioșii cu apă sfințită.

La masa oferită oaspeților de familia preotului localnic *Gherasim Sicoe* s'au relevat meritele vrednicului fost preot al acestei parohii, *Dumitru Goia*, mort în urma suferințelor din exilul dela Șopron. A cuvântat preotul *Gher. Sicoe* și învățătorul *Ion Fleșeriu*, care în cuvinte impresionante a scos în relief lipsa de pregătire biseri-

cească a învățătorilor ieșiți din școlile normale. Este aceasta o problemă care formează o experiență dureroasă pentru acești învățători, cari neavând legătură cu biserica și necunoscând practicile bisericești, înrădăcinate adânc în conștiința poporului, nu pot da rezultate satisfăcătoare nici în activitatea școlară și le stânjenește și mai mult activitatea extrașcolară. Conștiu de această lipsă învăț. *Ion Fleșeriu* a mărturisit că a fost nevoit să învețe din inițiativă proprie tipicul și cântările bisericești, pentru ca să poată cuceri pe seama școlii interesul populației din munți.

Am vizitat apoi biserica din Sohodol, o biserică veche și nesatisfăcătoare, care reclamă sacrificiul mecenajilor cu mână darnică pentru refacere din temelie sau clădirea unei biserici noi.

După masă ne-am îndreptat spre parohia *Peleş*, a cărei biserică dintr'un vârful de munte ne chema cu dangătul de clopot în strălucirea razelor de soare din depărtare. Încărcați în carul cu boi, iar alții călări am urcat coasta dealului până la biserică, unde ne aștepta pr. *Nicolae Oneț* cu credincioșii și învăț. *Nic. Simedru* cu un lung șirag de copii frumoși și bine disciplinați. S'a servit vecernia iar P. S. Sa a rostit și aci un cuvânt de învățătură duhovnicească

La Certege.

Miercuri dimineața în 19 Mai am pornit în porțiunea cea mai grea a expediției noastre spre parohia Certege. În capul de jos al comunei ne-a așteptat o parte din popor cu notarul *Ioa-nete* și primarul *Const Matora*, care au bineventat pe P. S. Sa.

Îmbarcați și aci în carul cu boi și alții călări am biruit în vreme de două ciasuri urcușul greu până la biserică, unde ne-a întâmpinat preotul *Dumitru Dragomir*, cu preoții *Nicola*, *Scrob*, *Palade* și credincioșii coborâți de pe culmile dealurilor.

După sf. Liturghie și rugăciunile pentru stărpirea muștelor columbace, cari începuseră să facă ravagii în munții Moșilor am urcat alte dealuri și am coborât alte văi, dogoriți de arșița soarelui până la casa preotului unit *Horvat* și a preotului nostru *Dragomir*, unde am făcut un popas mai lung pentru o odihnă binefăcătoare după greul zilei acesteia.

La Secătura și Neagra-de-jos.

Joi în 20 Mai am continuat deplasările pe valea Arieșului la Secătura, unde am fost așteptați de un număr conside-

rabil de popor în frunte cu veteranul preot *Gheorghe Scrob*, cu fiul său preotul *Gheorghe Scrob*, notarul *Gheorghe Bodea*, și primarul *Nicolae Potinteu*. O biserică mare și frumoasă și bine înzestrată ne-a chemat la sfânta Liturghie și rugăciune.

P. S. Sa a servit sf. Liturghie încunjurat de un sobor de 12 preoți, la cari s'au adaus în această zi veniți dela Cluj și dl consilier *Dr. Vasile Sava* și prof. *Dr. Liviu Munteanu*.

După masă ne-am deplasat în parohia *Neagra-de-jos*, o comună înfundată în grele păduri de brad, unde ne-a așteptat o mulțime de credincioși strânși din desișul codrilor, în frunte cu preotul *Gheorghe Giurgiu*, primarul *Vasile Candrea* și funcționarul *Dominic Bodea*. Aci am slujit vecernia după care P. S. Sa a miruit poporul cu unt de lemn sfințit.

La Albac și Fericet.

Vineri în 21 Mai ne-am îndreptat spre frunțașă parohie Albac însoțiți pe lângă cei de până acum și de dl maior *I. Olariu* și loc. Pop cu doamnele și de muzica militară din Câmpeni. În hotarul comunei ne-a întâmpinat un banderiu de 140 călăreți în frunte cu învățătorul *Remus Todea*. La intrarea în sat sub o uriașă poartă de brad ne-au primit intelectualii și autoritățile comunale, închi-zându-ne drumul după un vechiu obicei local la nuntă cu o pantlică tricolor. Notarul *Ion Pașca* a rostit următoarea cuvântare:

"*Prea Sfințite Stăpâne!*

La noi, există obiceiul că, atunci când merg la biserică doi tineri, ca să îndeplinească porunca pe care o cere taina căsătoriei, — drumul lor să fie legat — așa cum am legat și calea Prea Sfinției Voastre.

Panglica, înseamnă necazarile mirelui și a miresei — iar prin tăierea ei se simbolizează fericirea, noțocul, pe care-l vor primi în urma binecuvântării, pe care o primesc noii căsătoriți în numele lui Dumnezeu.

Sunteți un mire al bisericii din Eparchia pe care Dumnezeu V'a învrednicit s'o păstoriți, — de aceea, ofer P. S. Voastre, foarfeca, cu ea să tăiați suferința și neajunsurile trecutului miresei — care este sfânta Biserică, și mâna care va tăia pantlica simbolică — ne va binecuvânta pe noi, ceice credem în celce v'a trimis între noi și ne-a învrednicit să vedem pe Mirele Bisericii noastre cerând binecuvântarea Dumnezeului nostru — pentru noi.

Intru mulți ani Stăpâne!"

Au mai vorbit primarul *Dumitru Morar*, medicul *Dr. Orlea*, dir. școlii *Nicolae Petrea* și membrul consiliului parohial *Traian Todea*, după care notarul a oferit P. S. Sale foarfeca cu care P. Sf. Sa a tăiat sim-

bolul tăierii tuturor greutateilor din calea propoveduirii evangheliei lui Hristos. La biserică ne-au așteptat preoții în frunte cu preotul localnic *Iuliu Todea*.

S'a făcut apoi sfințirea bisericii frumos renovate de credincioși în fața unui număr extraordinar de mare de credincioși. La încunjurare a cântat corul teologilor și muzica militară cântările religioase prescrise. În biserică s'a făcut sf. Liturghie și obicinuitele rugăciuni, iar P. S. Sa după ce a rostit o mișcătoare predică de ziua Sf. Constantin și Elena a botezat poporul cu apă sfințită.

La masa oferită de preotul localnic au adus elogii P. S. Sale preotul *Iuliu Todea* și subrevizorul școlar *Arieșan*. În sentimentul întregii asistențe adunate în satul marelui erou național Horia, P. S. Sa a redactat o telegramă de omagiu care s'a expeditat M. Sale Regelui la București.

După masă imbarcați din nou în cară cu boi și cai, iar unii călări am purces spre vatra casei lui Horia. Sute de credincioși au împânzit dealurile îndreptați spre aceeași țintă. După un urcuș greu de două ore am ajuns în culmea *Fericetului* unde s'a născut Horia și și-a depănat frământarea sufletească în bătaia belșugului de lumină coborât din țăriile largi ale văzduhului, respirând aci în vârf de munte cu priveliști admirabile în perspectiva depărtărilor, suflul dorului de libertate. Învățătorii din cercul Albacului au ridicat pe vatra casei lui Horia un frumos monument de marmoră. După sfințirea apei acest monument a fost desvelit și sfințit de P. S. Sa, care a slujit apoi un parastas pentru odihna sufletului lui Horia.

O impresionantă cuvântare a rostit P. Sf. Sa, apoi inv. N. Costea și D. Bărbulescu, iar un elev de școală a cetit o poezie ocazională. P. S. Sa a predat în urmă monumentul dlui notar comunal Ion Pașca, iar acesta l-a preluat promițând să-l grijească și păstreze ca pe unul din cele mai sfinte odoare ale neamului.

La Arada.

Coborând din înălțimile *Fericetului* ne-am oprit în parohia Arada, unde coborâse înaintea noastră tot poporul și ne aștepta în fața bisericii, lângă crucea ridicată tot în amintirea lui Horia. S'a lujit vecernia, iar P. S. Sa a rostit și aci o predică accentuând cultul pe care e datoare această parohie să-l păzească cu sfințenie pentru mucenicia lui Horia. După un scurt popas în casa preotului *Mircea Nicola* ne-am întors deodată cu

apusul soarelui la Albac, unde am fost găzduiți peste noapte la intelectualii din comună.

La Gârda-de-jos.

Ultima etapă a drumului nostru a fost Sâmbătă în 22 Mai spre Scărișoara, în parohia Gârda-de-jos. Călăuziți de dimineață de un banderiu de călăreți am fost întâmpinați în capul comunei de inv. dir. *Gaiță*, primarul comunei și medicul *Dr. Răteanu*, iar la biserică de preotul *Nic. Săndulescu* cu preoții și credincioșii din Gârda-de-sus, Arieșeni și Mătăsești. În biserica veche, dar bine întreținută P. S. Sa a servit sf. Liturghie cu 12 preoți, rostind și aci o predică instructivă și botezând poporul cu apă sfințită.

Înceind aci drumul vizitației canonice după masă ne-am întors la Câmpeni iar seara P. S. Sa și suita s'a întors la Cluj.

Trebue să remarcăm cu satisfacție că P. S. S. controlând și agendele oficiale ale preoților le-a aflat în deplină ordine și n'a lăsat să treacă nici un prilej ca să nu dea sfaturi în-

țelepte și răspunsuri pline de dragoste duhovnicească celor ce i-au exprimat cuvinte de omagiu. Și-a exprimat bucuria că a aflat în munți o preoțime, care deși luptă cu mari greutăți, își face datoria cu toată conștiințiozitatea și un popor bun, blând și adânc credincios, devotat tradițiilor naționale și credinței noastre dreptmăritoare. A mulțumit apoi tuturor celor ce au ostenit pentru ușurarea posibilităților de a putea săvârși această vizitație canonică în Munții Moților.

O specială mențiune de mulțumită și recunoștință se cuvine P. C. Protopop Iosif Furdui și vrednicului său frate Dr. Remus Furdui, cari pe lângă devotamentul și sacrificiile considerabile făcute până acum pentru Biserica și neam în Câmpeni și jur, și-au dat și cu acest prilej toată contribuția și morală și materială ca să înlăture toate greutateile din calea acestei vizitații canonice și să pregătească P. S. Sale marea mulțumire sufletească, cu care s'a întors acasă.

CONFERINȚE PASTORALE

Conferința de primăvară a preoților din tractul Lăpuș.

Duminecă în 16 Mai a. c., s'a ținut conferința de primăvară a preoților din protopopiatul Lăpuș, în parohia Borcut.

La această conferință a participat și P. C. Sa Pr. *Dr. Ioan Vască* Rectorul Academiei teologice din Cluj.

Dimineața s'a oficiat sf. Liturghie de un sobor de preoți în frunte cu P. C. Sa Păr. prot. *Șt. Gheție* și păr. Rector.

La priceasnă păr. Rector a rostit predică festivă, pornind dela marea misiune a mironosițelor și arătând, că în lume fiecare om are de îndeplinit o misiune, care se traduce în faptă prin respectarea poruncii celei mari a iubirii de Dumnezeu și de aproapei.

Predica înălțătoare va rămânea neștearsă în sufletele ascultătorilor.

După sf. Liturghie pr. *Gavril Petruț* a rostit cuvântarea pentru popor: „Credința strămoșească în istoria neamului românesc“ care a făcut o foarte bună impresie asupra auditorilor.

A urmat invocarea Duhului Sfânt și pornirea în procesiune la școală, unde s'a sfințit monumentul ridicat de credincioșii parohiei Borcut, în amintirea soldaților din comună căzuți în războiul pentru întregirea neamului.

După sfințire au rostit cuvântări impresionante: pr. Gh. Micu, Dr. Todoran primpretorul plășii Lăpuș, inv. dir. I. Man din loc, Dr. N. Leșe avocat, fiu al comunei Borcut.

La orele 11 și 30 a. m. păr. prot. deschide ședința oficială, salutând cu multă bucurie pe distinsul nostru

oaspe pe care conferința îl proclamă de președinte de onoare.

Prea Cucernicia Sa păr. Rector mulțumește pentru iubirea sinceră cu care este încunjurat și ne asigură de tot sprijinul P. Cuv. Sale. Vorbește preoțimii despre Înalta personalitate a Prea Sfinției Sale Episcopului nostru *Nicolae*, și ne asigură de toată dragostea și bunăvoința iubitului nostru Chiriarh, care prin activitatea Sa rodnică — în timp relativ scurt, s'a dovedit cel mai vrednic urmaș al regretatului adormit în Domnul Episcop *Nicolae Ivan*.

Se intră în ordinea de zi.

P. Pavel Picu citește lucrarea ofi-

cială: „Cauzele și mijloacele de combatere ale concubinului.“ Pr. N. *Gherman* citește referatul asupra lucrărilor scoțând în evidență următoarele cauze ce duc la concubin:

1. Slăbirea sentimentului religios;
2. Insuficiența catehizării în școală;
3. Sărăcia ce bântue în familii, care le face de se învrăjesc prin faptul că unul din soți aleargă după lucru până departe prin București.
4. Pofta de avere care e cauza multor căsătorii nepotrivite;
5. Cununiile de noapte. Remedii: 1. Preoții să dea sfaturi despre sfințenia căsătoriei;
2. Formarea unei comisii din trei preoți, care să predice despre sfințenia căsătoriei în satele contaminate de viciul concubinului;
3. Intervenții la prefectii de județ ca aceștia să dea ordine severe ca cei nelegiuți să intre în legalitate;
4. Statul să voteze o lege, care să oprească cu desăvârșire traiul în concubin;
5. Membrii sfatului păcii după vecernie să facă vizite regulate pe la casele concubinilor și prin sfaturi și muștrări să-i îndemne să se cunune;
6. În legea civilă să reclame expres căsătoria religioasă;
7. Înălții arhieriei, membri ai Sf. Sinod, să intervină la autoritățile de Stat, ca să-i priveze pe concubini de orice beneficii.

Pr. *Ion Pinte*, citește raportul asupra activității cercurilor religioase, făcând constatarea că și în anul trecut, preoții și-au făcut datoria deplin.

P. C. protopop citește apoi nouile dispoziții cu privire la arondarea cercurilor religioase.

La masă, pr. *Gh. Todea*, mulțumește părintelui Rector pentru considerația de care ne-a învrednicit venind la conferința noastră.

Părintele Rector închină în sănătatea P. Sf. Sale Episcopului nostru *Nicolae* și arată în continuare că a venit mai mult de dorul de-a vedea pe foștii elevi la activitate pe teren și constată cu satisfacție, că tinerii preoți se validează în mod excelent.

Pr. V. PUICA

INFORMAȚIUNI

Ședință plenară. Marți 25 l. c. la ora 10 a. m. a avut loc la reședința episcopescă, sub presiunea P. S. Episcop *Nicolae Colan*, ședința plenară a consiliului eparhial. La ordinea zilei au fost rapoartele generale despre viața eparhiei din ultimul an, întocmite de către P. C. consilieri referenți păr. Dr. Seb. Stanca, Dr. V. Sava și Andrei Ludu. Intemeiate pe date și fapte concrete, aceste rapoarte ascultate și examinate cu atențiune, ne-au arătat că suntem în plin progres sub noua conducere arhierescă. Fiind aprobate în unanimitate, ele se vor tipări spre a fi supuse deliberării adunării eparhiale. P. C. consilieri referenți au dovedit și de astădată, că-și îndeplinesc misiunea cu pricepere și devo-

tament pentru care eparhia le rămâne recunoscătoare.

Înzestrarea mănăstirilor. Pe urma legii care hotără înzestrarea mănăstirilor cu pământ și pădure în vederea operelor culturale și sociale ce le îndeplinesc, d. V. Iamandi, ministrul Cultelor a întocmit regulamentul de aplicare, sancționat de M. S. Regele. În virtutea lui se stabilesc suprafețele cu cari sunt împroprietărite mănăstirile anume desemnate din fiecare Eparhie. Reținem din tabloul respectabil pe cele din cuprinsul mitropoliei noastre. În arhiepiscopia Sibului: mănăstirea dela Sâmbăta 1000 ha. pădure, schitul Păltiniș 100 ha. pădure, în episcopia Clujului mănăstirea Sf. Elisabeta din Cluj 300 ha. pădure și 10 ha. arabil, Fântânele 10 ha. arabil, Sf. Ana 10 ha. arabil, Vad 10 ha. arabil, Dagomirești 20 ha. arabil. În episcopia Oradiei: mă-

năstirea Isbuc 300 ha. pădure, în episcopia Aradului: mănăstirea Hodoș 300 ha. pădure; în episcopia Caransebeșului: mănăstirea Isvorul Miron 550 ha. pădure.

Traducerea în fapt a înzestrării mănăstirilor constituie un eveniment hotărâtor în viața acestor așezăminte religioase. Guvernul a făcut operă de dreptate pe seama Bisericii ortodoxe, pentru care nu-i precupețim nimic din recunoștința noastră deplină. La rândul lor mănăstirile vor dovedi, că au meritat încrederea ce le-o acordă Țara prin conducătorii ei.

Fundațiunea Gojdu. Prin angajamentele încheiate cu guvernul maghiar dela Budapesta, am convenit să retrocedăm — în schimbul fundației — institutul de cancer din Cluj, Terezianum din Sibiu și averile fostului fond cultural din județul Ciuc.

Acum s'a procedat la aplicarea de fapt a convenției. Prima măsură este că s'a dispus de către guvern rectificarea cărții funduare din Ciuc. Iar dl Ion Lapedatu directorul Băncii Naționale, care a dus tratativele la Budapesta, s'a deplasat personal în Săcuime spre a grăbi executarea măsurilor luate.

Să sperăm, că toate operațiunile vor fi terminate cât mai curând, ca astfel la toamnă Fundațiunea Gojdu să fie redată destinațiunii sale culturale.

Noul președinte al Curții de apel din Cluj. Aflăm cu bucurie, că zilele trecute Consiliul superior al magistraturii, întrunit la București sub preșidiul dlui ministru Vas. P. Sassu, a numit în locul vacant de prim-președinte al Curții de Apel din Cluj pe dl *Ioan P. Popp*, președinte de secție la aceeaș Curte. Ne-am așteptat la acest act de dreptate, deoarece noul prim-președinte s'a afirmat după Unire ca unul din cei mai eminenți magistrați din câți i-a dat Ardealul. Distinsul fiu al Zarandului a dovedit și în epoca de robie că este un caracter de bronz, un creștin exemplar și un neîntrecut jurist, luptând cu convingere în cele dintâi rânduri ale frunțașilor noștri. Biserica noastră, al cărei credincios este, li aduce sincere felicitări, și-i face urări de viață lungă spre binele Țării și al neamului.

UN CONCURS UNIVERSITAR. La Facultatea Tologică a Universității din Cernăuți, s'a ținut zilele trecute concurs pentru ocuparea catedrei de teologie morală, rămasă vacantă, în urma morții profesorului D. Spănuț.

Cea mai mare notă (20) a obținut-o Păr. Dr. Orest Bucevschi, profesor la Academia Teologică din Cluj.

La toamnă, cucernicia sa ne va părâsi. Pe cât de mult ne bucurăm de acest succes, tot pe atât regretăm plecarea sa din mijlocul nostru, fiind unul din profesorii cei mai de valoare, cu multă știință de carte, ai Academiei Teologice.

Rectificare. În reportajul nostru dela serbările din Zlatna a fost omisă din greșală primirea P. S. Sale episcopului nostru în parohia *Tăuț*, unde s'a făcut P. S. Sale o întimpinare deosebit de călduroasă de către autoritățile locale parohiale și comunale, învățători, elevii școlii și popor. Păr. *Augustin Istrate* a rostit cuvânt de bineventare, elevii școlii sub conducerea doamnei *Văjdea* au cântat „Pre Stăpânul“, iar o elevă a oferit P. S. Sale un buchet de lăcrămioane. La urmă P. S. Sa a mulțumit pentru frumoasa primire și a binecuvântat poporul. Facem cuvenita rectificare.

Congresul Ligii Antirevizioniste. Anul acesta congresul general al Ligii Antirevizioniste pentru Transilvania, va avea loc la Târgu-Murăș în ziua de 6 Iunie. Faptul că s'a ales acest oraș își are semnificația sa. Se știe anume că în timpul din urmă s'a pus cu toată seriozitatea problema redobândirii românilor secuizați. Inițiativa particulară, care a reușit să spargă ghiata, a dobândit acum și sprijinul guvernului. S'au zidit o serie de biserici, s'au numit preoți și învățători inimoși în comunele înstrăinate, cari deschid perspective frumoase de luptă și realizări naționale. Alături de Biserica și Astra, Liga Antirevizionistă își dă și ea contribuția de seamă în această mare acțiune românească. Președintele ei pentru Transilvania, marele învățat și luptător prof. *I. Lupaș*, a izbutit să animizeze toate energiile dela noi, spre a se pune în slujba afirmării idealurilor românești. Congresul dela T.-Murăș va fi un prilej sărbătoresc de manifestare a forțelor noastre de acțiune și de încredere în izbânda finală.

O expoziție a cărții ardelen. În ziua de 24 I. c. a avut loc în sala festivă a Bibliotecii universitare din Cluj inaugurarea unei interesante expoziții a cărții românești din Ardeal dintre anii 1831—1918. Au participat toate autoritățile și cercurile intelectuale din loc, în frunte cu P. S. nostru *Episcop Nicolae Colan*.

Dl I. Muslea, tânărul și destoinicul director general al Bibliotecii a vorbit despre „editura și tipografia românească din Ardeal până la unire“, făcând istoricul tuturor tiparștelor, cari n'au fost de loc puține. Cele mai multe cărți le-a dat Sibiu, apoi urmează Brașovul, Blajul, Aradul, Caransebeșul, Orăștie, Gherla etc. În acelaș timp s'au expus într'o sală vecină și numeroase stampe, hărți și scene militare din colecția dlui Gh. Sion.

Ideea expoziției este din cele mai fericite. Îndemnăm publicul s'o viziteze, fiindcă va culege date noi și instructive.

Pentru Românii din Grecia. Dl *Nicolae Iorga*, fost președinte de Consiliu, luând cunoștință de noile

dispoziții ale autorităților grecești privitoare la restrângerea limbei române, a intervenit pe lângă dl *Metaxas* primul ministru al Greciei, trimițându-i următoarea telegramă: „Permiteți unui vechiu prieten al națiunii grecești să intervină pe lângă omul eminent, care a redat Greciei monarhia și ordinea socială pentru a cere dela puternica sa intervenție un regim de dreptate pentru credincioșii cetățeni greci de națiune română“. Sperăm că glasul marelui savant și om de Stat va avea rezultatul așteptat de toată suflarea românească.

Biserică „universală“ sau „catolică“. În revista *Biserica și Școala* dela Arad, învățatul ei director Păr. Gh. Ciuhandu dă un răspuns energic și documentat foilor unite din Lugoj și Oradea, cari insinuau că s'au falsificat citațiile din Sf. Ignatie spunându-se Biserica *universală* în loc de *catolică*. Dar aceste două noțiuni sunt identice, căci „catolică“ înseamnă „a toată lumea“ sobornicească, universală. Noi avem cuvântul păstrat chiar în liturghierele recente. Sf. Ignat l-a întrebuițat tot în acest senz, dar biserica Romei i-a deformat înțelesul, urmărind supremația în lume. Tocmai din această pricină ortodocșii evită termenul, spre a nu produce confuzii regretabile.

Sunt îngrijorați. Ziarele maghiare se alarmează de prezența dlui prof. Onisifor Ghibu la Tg.-Murăș, unde s'a dus să cerceteze actele de proprietate ale călugărilor franciscani și minorii. Nu ne mirăm de această spaimă, deoarece dl Ghibu prin perseverența sa fără egal a izbutit până acum să readucă prin sentințele justiției — în patrimoniul Statului un număr considerabil de averi, deținute ilegal de ordurile călugărești catolice din Sighet, Șimleu, Oradea și Timișoara. Este cel mult regretabil, că atâta timp au putut fi înșelate autoritățile românești de către niște orduri dușmane și iredentiste. De aceea noi avem toate motivele să felicităm pe dl prof. Ghibu pentru acțiunea sa curajoasă și națională.

O carte importantă. În curând va apare în „*Bibliotheca Bibliologica*“ de sub conducerea dlui *Ioachim Crăciun*, o carte care interesează pe toți slujitorii altarelor — „*Bio-Bibliografia dlui Sextul Pușcariu*“, de I. Crăciun.

Personalitatea președintelui Frăției Ortodoxe Române, trebuie cunoscută de toți fiii bisericii și a neamului nostru.

Anuarul Academiei Teologice. În curând va apare Anuarul Academiei Teologice din Cluj, pe ultimii 3 ani. Va conține studii teologice, precum și întreaga cronică.

Îl recomandăm de pe acum tuturor celor cari se interesează de mersul Academiei noastre.

Conflictul religios din Germania. Se știe, că regimul Hitlerist a trimis la închisoare peste 100 preoți catolici, acuzați de crime împotriva

bunelor moravuri și alte delictes comune. Acum amenință că procesele lor, cu toate amănuntele compromițătoare vor fi radio-difuzate, dacă nu încetează campania Vaticanului contra politicii național-socialiste de renașterea Germaniei. Arhiepiscopul Berlinului von Preysing a publicat o pastorală în care protestează contra acuzației că Biserica ar proteja pe cei vinovați, și că tot clerul ar fi la fel de vițiat. Biserica îi va înlătura dacă ei vor fi condamnați de tribunale. Dar numărul lor e prea mic, spre a putea zgudu încrederea poporului în Cler.

Pastorală a fost citită de pe toate amvoanele. Acum e rândul guvernului să acționeze. Conflictul pe cât vedem, se adâncește tot mai mult. Și e păcat pentru liniștea unei imperii, cu rol atât de mare în pacea Europei.

Consiliul eparhial ort. rom. Cluj.

Nr. 3630/1937.

Comunicat oficial.

Consiliul Central Bisericesc a fost sesizat de unele centre episcopicești că sunt preoți cari vând la negustori acte din arhive și bucăți din cărțile rituale. Avizăm On. preoțime că asemenea îndeletniciri sunt strict oprite și preoții cari se fac vinovați de aceste abuzuri vor fi aspru pedepsiți, deoarece aceste acte vândute ca maculatură la comercianți pot da prilej de sminteală credincioșilor în mâna cărora ar ajunge ca hârtie de împachetat.

Cluj, la 26 Mai 1937.

Consiliul eparhial.

Nr. 370/1937.

(18) 2—3

CONCURS

Se publică concurs pentru ocuparea postului de paroh în parohia *Călărași* cl. II, din protopopiatul Turda, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „*Renașterea*“.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salar de Stat.
2. De locuință se va îngriji parohia. Deocamdată parohul va locui în fosta școală confesională.
3. Sesiune parohială 32 iug.
4. Stolele obișnuite.

Darea către Stat, județ și comună vor fi suportate de paroh.

Cererile de concurs înzestrate cu documentele cuvenite se vor înainta Oficiului protopopesc din Turda, în termenul fixat.

Candidații vor prezenta și act de învoire dela P. S. Sa Episcopul nostru și cu prealabila încunoștințare a Oficiului protopopesc se vor prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Turda, la 10 Mai 1937.

In înțelegere cu Consiliul parohial ort. rom. din Călăraș.

Iovian Murășianu, protopop.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.